

Ställ KRAV i upphandlingen

Jenny Lundström LRF

Vad finns det för möjligheter att påverka upphandlingen? Kan man beställa grönsaker och kött från bönder och producenter i närheten? Kommer upphandlingen att överklagas om man ställer miljökrav?

Både missuppfattningar och rädsla för att göra fel är ett stort hinder när det gäller att upphandla ekologiska livsmedel eller andra produkter som uppfyller miljöhänsyn och andra krav för ökad hållbarhet. Det finns också en vanföreställning hos många om att offentlig upphandling bara handlar om lägsta pris och inte om kvalitet. Det är fel. Offentlig upphandling handlar om rätt kvalitet till rätt pris.

Våren 2010 gav LRF ut skriften *Ställ Krav* författad av Jenny Lundström. Skriften är en kortfattad handledning för att främja kvalitetsbaserad livsmedelupphandling i offentlig sektor.

Att ställa krav på ekologiska livsmedel är okomplicerat eftersom det ekologisk produktion är tydligt reglerad i en EU-lag. Att ställa krav på närproducerat eller lokalt odlat uppfattas dock av EU-rätten som diskriminerande och godkänns inte. I stället kan man då rikta in sig på att ställa krav på en viss kvalitet som uppfyller miljöhänsyn och djurskydd.

Ställ krav går främst igenom hur man kan tillgodose intresset för svenska och närproducerade livsmedel. Den svenska maten har mervärden som hög livsmedelssäkerhet, ett unikt djurskydd och ett jordbruk som ger en förhållandevis låg påverkan på vår miljö. Svenskt jordbruk är också en förutsättning

för att kunna uppfylla viktiga miljömål som ”Ett rikt odlingslandskap” och ”Ett rikt växt- och djurliv”.

Ställ krav går på ett enkelt och pedagogiskt sätt igenom LOU, lagen om offentlig upphandling (2004/18/EG) och de fem principer som gäller. Där beskrivs hur man ställer krav på t.ex. djurskydd och miljöhänsyn i förfrågningsunderlaget. I stället för att kommunen hittar på egna krav bör kommunen i detta ta Miljöstyrningsrådets kriterier till sin hjälp (www.msrf.se). Dessa täcker både miljö- och djurskydd och ger en garanti att de EU-rättsliga principerna uppfylls.

Avgörande för om en kommun ställer miljö- och djurskydds krav vid offentlig upphandling av livsmedel är att det finns politiskt stöd från kommunledningen och kompetens hos tjänstemännen om hur krav kan ställas. Det måste också finnas eldsjälare och engagemang hos kommunens upphandlare och kostansvariga.

Budskapet i skriften är enkelt:

- 🍏 Kommunen kan ställa krav
- 🍏 Lämpliga krav finns framtagna av Miljöstyrningsrådet